

Visie

Deze voorbeeldvisie is opgesteld naar voorbeeld van 'de Gezonde wijk Overvecht' in 2016

Wat is de Gezonde Wijk (of dorp, of regio)?

De Gezonde Wijk is een netwerk van partijen die samenwerken in zorg, welzijn en preventie in de wijk.

Wat zijn de doelen van de Gezonde Wijk ?

Gezonde bewoners – gezonde professionals – zinnig en zuinig

1. De **gezondheid en het welbevinden** van de wijkbewoners **behouden en verbeteren**, met name van kwetsbare mensen.
2. Bewoners **de juiste zorg en ondersteuning bieden¹**, door de juiste persoon op de juiste plek.
3. **Gezonde professionals**, zodat zij hun werk efficiënt, gezond en met plezier blijven doen.
4. **Zinnig en zuinig**. Een beoogd effect van de samenwerking is dat de kosten voor zorg en samenleving betaalbaar blijven.

Welke visie heeft de Gezonde Wijk?

- **Aansluiten op behoefte en eigen kracht; versterken van eigen regie en eigenaarschap**

Door aan te sluiten op de behoefte en eigen kracht van bewoners is de kans op goede resultaten het hoogst. De professionals in de Gezonde Wijk stimuleren de bewoners om zelf hun leefstijl en gezondheid positief te beïnvloeden en hierin hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Zij hebben het uitgangspunt dat iedere bewoner, ook de kwetsbare, eigen kracht heeft die kan worden gebruikt. Tegelijkertijd hanteren professionals een gestructureerde aanpak, zij hebben oog voor de (tijdelijke) grenzen van eigen kracht, wegen kritisch hun eigen inzet af om niet teveel en niet te weinig zorg te geven en goed aan te sluiten bij wat de bewoner zelf wil bereiken. We kiezen gezamenlijk voor interventies die niet onnodig de ruimte van bewoners beperken. We bouwen verder aan het ontwikkelen van vaardigheden van professionals voor integraal (samen)werken en om deskundigheid in te zetten zonder 'over te nemen'.

- **Samen werkt beter: integraal, proactief en preventief**

"Samen werkt beter" is de filosofie die Gezonde Wijk hanteert, zowel op strategisch als op operationeel niveau. Het gaat niet alleen om een beetje meer samenwerken, een extra project of wat meer geld. Het gaat over anders werken, anders organiseren, anders samenwerken, een andere relatie tussen hulpverlener en patiënt, etc. Professionals verwijzen tijdig naar andere passende zorgverleners en activeren eigen mogelijkheden van bewoners en hun netwerk. Zij zijn zich bewust van de wederzijdse afhankelijkheid tussen professionals in de eigen en andere organisaties. Ze spreken elkaar daarop aan. Als het nodig is betrekken zij ook professionals uit andere sectoren dan preventie, zorg en welzijn, zoals onderwijs, huisvesting, activering en schuldhulpverlening.

---

¹ Veel wijkbewoners hebben onvoldoende inzicht en overzicht om een uitgesproken vraag te formuleren, hun weg te vinden in het aanbod en de regie te nemen. Daar is ondersteuning bij nodig en dat vraagt bij de betrokken professionals om samenwerking, korte lijnen en vertrouwen in elkaars competenties.

- **Van ZZ naar GG**

We nemen het concept positieve gezondheid als basis. Mensen willen gezond blijven en meedoen in de samenleving. Zij kloppen niet alleen aan om zorg bij ziekte, maar ook bij andere (maatschappelijke) problemen. Sommige mijden juist zorg of aandacht. Dit betekent een ander aanbod en een andere manier van werken binnen alle domeinen. In de Gezonde Wijk is de ambitie het versterken van de beweging van ziekte, zorg en afhankelijkheid naar gezondheid, preventie en eigen regie en naar functioneren en participeren. Betrokken partners stemmen het aanbod, de houding van de professionals en de organisatie hierop af.

De Kernboodschap van de alliantie van de Gezonde Wijk

De Alliantie Gezonde Wijk wil maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen voor een werkplan voor de wijk, dat voorliggend is voor de werkplannen van de afzonderlijke organisaties. We ontwikkelen een gezamenlijke strategie, en aanpak op overkoepelende thema's (zoals de ondersteuning van mensen zonder netwerk, non-compliance, preventie en vroeg-signalering en de vangnetfunctie). We pakken organisatievraagstukken en belemmeringen voor de gezamenlijke aanpak samen op en zetten in op een afgestemd P&O beleid (gedeeld competentieprofiel). We zijn bereid om onze organisatiebelangen (deels) opzij te zetten en ons denken en doen te richten vanuit het perspectief wat de bewoner nodig heeft en één taal te spreken.

In de Alliantie alloceren de organisaties middelen voor het gezamenlijke werkplan, iedere partij investeert in middelen en/of fte's. En we maken afspraken over gezamenlijk sturen en verantwoorden, met participatie van bewoners. Dit klinkt misschien als een vergaand voorstel, echter, voor de Alliantie is het een vitale bijdrage aan de participatie samenleving, vanuit binding, loyaliteit en solidariteit.

Waar zetten we op in binnen de Gezonde Wijk (strategie)?

- **Doelgroep: Alle bewoners van de wijk/ dorp/regio.**

Gezonde Wijk is er voor alle wijkbewoners. Om de werkwijze verder te ontwikkelen is focus nodig. De focus voor de gezamenlijke implementatie van het samenwerkingsmodel in de 'driehoeken' (ouderen, jeugd en GGZ) is de groep van 15-20% bewoners met de hoogste risico's. Daarnaast worden een aantal thema's in gezamenlijkheid uitgewerkt. Zie de opsomming in bijlage 2.

- **Lerende werkomgeving: ontwikkeling houding en werkwijze professionals:**

Het in de praktijk brengen van de visie van Gezonde Wijk vraagt een andere houding van professionals: anders kijken, denken en doen. Om deze cultuuromslag te helpen realiseren zetten we in op het Ontwikkeltraject.

Het Ontwikkeltraject bevat de volgende elementen:

- Ontmoeten door jaarlijkse wijkconferenties en netwerklunches
- Themabijeenkomsten, agendabijeenkomsten, werkgroepen
- Implementatie van de afgelopen jaren ontwikkelde methodieken. Bijvoorbeeld via gezamenlijke scholing en intervisie, bijvoorbeeld op het 4D-model.
- Uitbreiding van het netwerk naar bijvoorbeeld de taalalliantie, werk en inkomen, thuiszorg
- We ontwikkelen vormen om bewoners te betrekken bij onze visie en inzet

- **Verbeteren samenwerking tussen domeinen, sluitend netwerk:**

De basis van de Gezonde wijk is de samenwerking tussen partners:

- Krachtige basiszorg: verbinden sociaal en medisch domein voor de kwetsbare mensen of mensen met complexe problematiek in driehoeken medisch-sociaal-3^e partij (dus bijvoorbeeld: huisarts, wijkteamwerker, SVPer)
- Inzetten op de ‘beweging naar de voorkant’, dat wil zeggen verbinding tussen formele – informele zorg
- Samenwerking tussen de 1^e en 2^e lijn gericht op doelmatige en goede zorg voor bewoners
- We zijn meer present op plekken in de wijk waar bewoners en professionals samenkomen. We zetten in om proactief groepen bewoners te helpen starten die uiteindelijk grotendeels zelfstandig door kunnen, bijvoorbeeld ouder/babygroepen.
- We vernieuwen de inzet op leefstijl door aan te sluiten op en samen te werken met bewoners die willen bewegen, ontspannen, participeren, gezonder willen leven en beter in hun vel willen zitten.

- **Verdergaande samenwerking**

De transitie naar een netwerkstructuur die deze opdracht kan uitvoeren vraagt investering in de ontwikkeling van een innovatief besturingsmodel om samen slimmer en effectiever de beschikbare menskracht en middelen in te zetten: de Alliantie Gezonde Wijk.

Een model waarin de partners van de Alliantie:

- menskracht en budget alloceren
- afspraken maken over gezamenlijke inzet op deze doelen en gezamenlijk sturen, met participatie van bewoners.
- met hun opdrachtgevers/financiers waar nodig afspraken maken zodat verantwoording van prestaties naar het netwerk verschuift
- inzetten op verbinding met andere domeinen, wonen, onderwijs, werk & inkomen en veiligheid.

Concreter zijn de stappen kunnen zijn:

- Ontwikkelen van een (deels) gezamenlijke strategie op het gebied van P&O beleid voor de ‘[wijk] professional’, competentieontwikkeling, een leeromgeving en een veilige cultuur voor het werken met complexe problematiek
- Ontwikkelen van gezamenlijk nieuwe instrumenten en gebruiken ICT infrastructuur voor consultatie/samenwerkingsvormen die ons beter in staat stellen werkwijzen op elkaar af te stemmen en samen met de bewoner tot goede zorg (triple aim) te komen. We ontwikkelen met partners het digitaal bewonersplatform door.
- Het maken van samenwerkingsafspraken die gaan over het (gezamenlijk) verzamelen en delen van informatie.
- Aanpassen van bestaande communicatiemiddelen van de partners naar het gezamenlijke doel en de gezamenlijke visie van de Gezonde Wijk.
- Ontwikkelen van een gezamenlijke aanpak op overkoepelende thema’s (zoals mensen zonder netwerk, non-compliance, e.a.).

- **Populatiegebonden Management**

Vanuit de visie willen we grenzen in de huidige bekostiging van zorg en welzijn beslechten, onderzoeken hoe andere vormen van financiering kunnen bijdragen en de financiering van preventie mogelijk maken. De collectieve minimapolis is daarbij één van de middelen. We stellen vast dat samenwerking noodzakelijk is om het gesprek over contracten en organisatieopdrachten en wat daarin schuurt of botst met de maatschappelijke opdracht in de wijk aan te gaan met Gemeente en zorgverzekeraar. We werken hiermee aan ‘ontschotten’ en stellen de bedoeling voorop.

Hoe werken we samen in de Gezonde Wijk?

- **Balans tussen regie, componenten en dosering.**

De vraagstukken zijn te complex om vooraf te ontwerpen en het pad vast omlindend uit te tekenen. We stellen onszelf bij een vraagstuk of cliënt steeds de volgende 3 vragen:

1. Wie neemt de regie?
2. Wie doet er wat? Wie schakel je in?
3. Hoeveel doe je?

Deze 3 elementen (regie, componenten en dosering) staan met elkaar in verbinding en dienen in balans zijn. Wanneer dit niet zo is, is het noodzaak om expertise en hulp van partners in te roepen en gezamenlijk bij te sturen. We vinden elkaar op goede vernieuwende ideeën, zodat we samen verder kunnen ontwikkelen en leren. We hanteren het adagium dat (nieuwe) plannen altijd 'in drieën' gaan, dat wil zeggen dat je met minimaal drie van de partners ontwikkelt.

- **Stapsgewijs, lerend veranderen**

We ontwikkelen door vanuit de leeromgeving: door goed te luisteren, gezamenlijk het probleem te analyseren, kleine stapjes te zetten (doen!) en daarvan te leren. Zo ervaren we samen wat het oplevert om een gezamenlijk aanpak te hebben. Het is een organische manier van veranderen: we onderschrijven de visie en doelstelling van de gezonde wijk en stellen tijdens evaluaties en brainstormen de vervolgstappen vast. In de context van voortdurende verandering is het van groot belang de koers regelmatig te herijken.

We werken via de band van het doen, bijvoorbeeld door gezamenlijk te investeren in plekken in de wijk waar bewoners en professionals samenkomen op het gebied van sport. Vraaggericht werken betekent dat we aanbod ontwikkelen op basis van waar we in goed contact met bewoners zien dat het 'gonst'. Cultuursensitiviteit is een belangrijke voorwaarde.

- **Structuur**

Om een overlegcultuur te voorkomen zijn er op drie niveaus enkele bijeenkomsten per jaar, namelijk bestuurlijk, strategisch en uitvoerend. Daarnaast is er één keer per jaar een afstemmingsoverleg over de visie en strategie. Deze structuur is organisch ontstaan en kan naar inzicht, ervaring en resultaten worden aangepast.

De Alliantie vraagt commitment van partners, de gemeente en verzekeraar om de gezamenlijke opgave te formuleren, uitgangspunten, focus en randvoorwaarden concreet uit te werken en bereidheid tot verkenning van mogelijkheden om in de opdrachtverlening en financiering te innoveren.

- **Prioriteiten stellen**

We kunnen niet alles tegelijk oppakken, daarom is het zaak gezamenlijk prioriteiten te stellen. Op belangrijke thema's formuleren we werkagenda's of stellen we werkplannen op.

Welke gedragscode hanteren we in de Gezonde Wijk?

Gedragscode Gezonde Wijk :

- Gezamenlijk klantbelang staat voorop, met Respect voor elkaars belangen
- Zichtbaar, Aanspreekbaar, Oprecht
- Transparant en Nakomen van afspraken
- Trotst zijn op de resultaten van de ander, elkaar successen Gunnen en samen Vieren
- Teamspel: Aanspelen, Overzien & Samen
- Doen wat je zegt, aanspreekbaar op “dode hoek”
- Luisteren, Veiligheid en Vertrouwen
- Zorgen dat (i.p.v. van zorgen voor)
- Al doende leren, fouten maken mag

Partijen binnen de Gezonde wijk committeren zich aan de gedragscode en spreken elkaar hierop aan. Regelmatig maken we bespreekbaar wat er niet goed is gegaan en hoe het beter kan.

De Gezonde wijk is een netwerk van organisaties die het voortouw nemen in de samenwerkingsaanpak in de wijk. Dit zijn verschillende organisaties binnen zorg, welzijn en preventie in de wijk, zoals gezondheidscentra, wijk- of buurtteams, GGZ organisaties, buurthuizen, organisaties voor woonbegeleiding, wijkverpleging, sport- en welzijnsorganisaties, maatschappelijke dienstverlening, , gemeente en zorgverzekeraar(s).